

Haridusministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49.

Nr. 16.

25. novembril 1936.

Nr. 16.

Riigiteenijate laste-abiraha seadus.

Vabariigi Valitsuse otsus 6. nov. 1936. veekogu ja maa-alade looduskaitse alla võtmise kohta.

Looduskaitse nõukogu otsus taimede kaitses 7. sept. 1936.

Looduskaitse nõukogu otsus üksikute puude kaitses 3. okt. 1936.

Lühiaegsete kursuste registreerimise ja töötamise määruse täiendamise määrus.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1936 a. 17. nov. ringkiri nr. 31878 gümnaasiumiõpilaste kirjan-
diite võistluse korraldamise asjas 1936/37 a.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1936 a. 18. nov. ringkiri nr. 31760 Soome
Vabariigi Presidendi 75 aasta sünnipäeva pühitsemise asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1936 a. 18. nov. ringkiri nr. 31875 ajakirja „Tervise“ soovitamise
asjas.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1936 a. 18. nov. ringkiri nr. 31796 A. S. Puškin'i mälestamise
asjas tema 100 aasta surmapäeva puhul.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

AMETLIK OSA.

Riigiteenijate laste-abiraha seadus.

RT 93 — 1936, 735.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 11. novembril 1936.

§ 1. Riigiteenijate tasude seaduse alusel palgasaajaile makstakse laste-abiraha nende seaduslikkudelt, adopteeritud, legitimeeritud, teise abikaasa eelmistest abieludest sündinud lastelt ja naisriigiteenijatele ka vallaslastelt. Adopteeritud lastelt makstakse abiraha ainult juhul, kui adopteeritud lapsed on abiraha taotleja ülalpidamisel.

§ 2. Laste-abiraha makstakse lastelt kuni nende 18 a. vanuseks saamiseni. Töövõimetuse korral makstakse laste-abiraha laste vanust arvestamata. Töövõimetuks loetakse need lapsed, kes töövõimest on kaotanud vähemalt 75%.

§ 3. Palgasaajate teenistuse asukohad jaotatakse laste-abiraha suuruse suhtes kolme rajooni. Esimesse rajooni arvatakse Tallinn ja Nõmme linn nende administratiiv-piires, teise rajooni — kogu muu Vabariigi maa-ala ja kolmandasse rajooni — teenistuskohad väljaspool Vabariigi piire.

Laste-abiraha makstakse palgasaajale, arvestades palgasaaja üldist laste arvu, igalt abiraha alla kuulvalt lapselt järgmiste kuu-normide alusel:

	I rajoonis	II rajoonis	III rajoonis
	Kr.	Kr.	Kr.
Kui palgasaajal on üldse 1—2 last	10	7,5	20
„ „ „ „ 3—4 „	12	9	25
„ lapsi „ „ „ 5 ja rohkem	14	11	30

§ 4. Palgasaaja, kellel on õigus laste-abiraha saamiseks, esitab kirjalikult sellekohase avalduse ametiasutisele, kelle teenistuses ta seisab.

Avalduses märgitakse:

1) palgasaaja ametinimetus, nimi ja perekonnanimi ning sündimisaeg;

2) kas palgasaaja abikaasa on riigiasutise, -ettevõtte, — eriotstarbelise kapitali või omavalitsuse teenistuses, kus makstakse laste-abiraha; jaataval korral tähendatakse teenistukoht ja palgamäär;

3) laste nimi ja perekonnanimi, nende sündimisaeg ja sugulus palgasaajaga (§ 1), eraldi tähendades lapsed, kellelt abiraha taotle-takse (§ 2).

§ 5. Avaldusele lisatakse juurde:

1) laste suguluse tõenduseks palgasaajaga (§ 1) ja vanuse tõen-duseks — perekonnaseisuametniku poolt antav tõendis; adopteerimise ja legitimeerimise kohta — vastav tõendis;

2) adopteeritud laste ülalpidamise kohta — politsei poolt antud vastav tõendis;

3) laste töövõimetuse kohta — tõendis vastavalt käesoleva sea-duse § 6.

§ 6. Töövõimetuse üle otsustavad ja annavad tõendisi riigi või omavalitsuse teenistuses olevad arstid või arstide komisjonid.

§ 7. Ametiasutisel on igal ajal õigus nõuda uusi ja täiendavaid tõendisi abiraha saamise õiguse kohta, kui selles tekib kahtlus või tõendised osutuvad puudulikuks.

§ 8. Laste-abiraha määratakse palgasaajale: 1) teenistusse astu-mise päevast arvates, kui palgasaaja tõestab oma õiguse abiraha saa-miseks hiljemalt kolme kuu jooksul vastavalt käesolevale seadusele; 2) selle tähtaja möödumisel nõudmise esitamise päevast arvates, kui sellele järgneb abiraha saamise õiguse tõestamine hiljemalt kolme kuu jooksul; 3) hiljem — tõestatud nõudmise esitamise päevast arvates.

Sama korda laste-abiraha määramisel rakendatakse ka lapse sün-dimise puhul.

§ 9. Igast muudatusest palgasaaja perekonnas, mis annab põh-just laste-abiraha maksmise lõpetamiseks, teatab palgasaaja ameti-

asutisele hiljemalt kahe nädala jooksul. Seadusliku aluseta makstud laste-abiraha nõutakse tagasi vastuvaidlemata korras.

§ 10. Laste-abiraha makstakse asutise poolt, kelle teenistuses on palgasaaja.

Kui abirahaõigusliku lapse vanemad on mõlemad riigiteenistuses või üks riigi- ja teine riigiettevõtte, — eriotstarbelise kapitali või oma-valitsuse teenistuses, kus makstakse laste-abiraha, — makstakse laste-abiraha sellele, kes neist saab suuremat palka, ühesuuruse palga saamisel aga lapse isale.

Ühe lapsevanematest erateenistuses olemine ei takista riigiteenistuses oleval lapsevanemal laste-abiraha saamist.

Kui abirahaõigusliku lapse vanemad on lahutatud või elavad lahus, siis makstakse laste-abiraha vanemale, kelle juures lapsed elavad. Viimast asjaolu tõendatakse kohtuotsusega või selle puudumisel muu vastava tõendisega.

§ 11. Käesoleva seaduse täitmiseks on Majandusministril õigus anda juhtnõore.

§ 12. Käesolev seadus hakkab maksma 1. novembrist 1936. Samast ajast kaotab maksvuse Riigiteenijate laste-abiraha seadus (RT 31 — 1935).

Tallinnas, 11. novembril 1936.

Riigivanema ülesannetes Peaminister K. P ä t s.

Majandusminister K. S e l t e r.

Vabariigi Valitsuse otsus 6. novembrist 1936 veekogu ja maaalade looduskaitse alla võtmise kohta.

RT 92 — 1936, 728.

Alus: Looduskaitse seaduse (RT 106 — 1935) § 7.

Võtta looduskaitse alla ja kanda looduskaitse registrisse:

1. Neitsijärv, mis asetseb Pühajärvest umbes 100 meetrit põhjapool, ühes ümbritseva maaribaga kuni ühesaja meetri kauguselt järve kaldast, vastavalt juurdelisatud plaanile, tingimustel:

- a) jahipidamine lindudele on keelatud, samuti ka lindude hirmutamine;
- b) kalapüük on keelatud;
- c) Riigiparkide Valitsus võib punktide a ja b nõuetest teha erandeid ainult teaduslikkudel otstarvetel.

2. Hiiumaal, Kärkla metsandiku kvartaalid nr.nr. 127, 128, 138 ja 139 (end. numeratsiooni järele 55, 54, 41 ja 40), üldpindalaga 74,2 hektaari, tingimustel:

- a) jugapuude (*Taxus baccata* L.) raiumine ja vigastamine on keelatud, arvatud välja Riigimetsade ja Maade Valitsuse poolt teostatavad vajalikud hooldamisraided, surnud, tuulemurtud ja vigastatud puude koristamine ning muud möödapääsemata metsamajanduslikud tööd;
- b) Riigimaade ja Metsade Valitsus on kohustatud hoolitsema, et jugapuude kaitseks rakendatakse kõik vastavad abinõud;
- c) karjatamine on keelatud.

Eelmistes punktides (1 ja 2) tähendatud maa-alade täpsete piiride määramises ja tähistamises looduses Riigiparkide Valitsuse direktoril kokku leppida vastavate maaomanikkudega ja Riigimaade ja Metsade Valitsusega.

Peaminister K. Päts.

Riigisekretär K. Terras.

Looduskaitse nõukogu otsus taimede kaitstes 7. septembrist 1936.

RT 93 — 1936, 747.

Kinnitatud Riigisekretäri poolt 4. novembril 1936.

Looduskaitse seaduse § 6 p. 6 (RT 106 — 1935) põhjal Looduskaitse nõukogu otsustas:

Võtta looduskaitse registrisse üle riigi ükskõik kus ja kelle päralt oleval maa-alal nad leiduvad, järgmised taimed:

1. Kuldking (*Cypripedium calceolus* L.).

2. Talvik (*Chimaphila umbellata* DC.).

Nende taimede müük ja nendega kauplemine on igal pool keelatud.

Riigiparkide valitsuse direktor P. Päts.

Looduskaitse inspektor G. Vilbaste.

Looduskaitse nõukogu otsus üksikute puude kaitstes 3. oktoobrist 1936.

RT 93 — 1936, 746.

Kinnitatud Riigisekretäri poolt 2. novembril 1936.

Looduskaitse seaduse § 6 p. 6 (RT 106 — 1935) põhjal Looduskaitse nõukogu otsustas:

Võtta looduskaitse registrisse järgmised puud:

1. Haiba seitsmekeeruline kadakas ehk Rootsi kuninga kadakas. Asub Kernu algkooli maa-alal Tallinna-Pärnu maantee ääres, 43,9 km Tallinnast, 13 m maanteest. Kadakas on rinnakõrguselt 121 sm übermööduga, 4,50 m kõrge ja 4,60 m laiuse võraga.

2. Panga tamm. Asub Lihula-Pärnu maantee kaldal Panga mäel 12,5 km Lihulast, Kadariku talu krundil, mille omanikuks on M. Päärson. Tamme übermõõt rinnakõrguselt on 3,02 m, kõrgus 10—11 m.

3. Uduna tamm. Asub Veltsa vallas, Paimre küla Uduna talu õuel, Lihula-Pärnu maanteelt umbes 1 km. Tamme tüve übermõõt maapinnalt on 6,03 m, rinnakõrguselt 4,71 m. Üldkõrgus umbes 14 m.

4. „Pärna“ talu niinepuu. Asub lagedal kohal, end. Oidermaa mõisa põllul, „Pärna“ asundustalu krundil, mille omanik P. Idvand. Puu übermõõt rinnakõrguselt on 3,5 m, maapinnalt 4,52 m, üldkõrgus umbes 17 m.

Kõikide ülalnimetatud puude kaitse ulatus on järgmine:

„Selle puu mahavõtmine, koorimine, okste murdmine ja igasugune meelega vigastamine ning kahjustamine on keelatud“.

Riigiparkide valitsuse direktor P. Päts.

Looduskaitse inspektor G. Vilbaste.

Lühiaegsete kursuste registreerimise ja töötamise määruse täiendamise määrus.

RT 92 — 1936, 729.

Alus: Eraõppeasutiste seaduse § 9 (RT 97 — 1927).

Antud Haridusministri poolt 5. novembril 1936.

Lühiaegsete kursuste registreerimise ja töötamise määrus (RT 32 — 1931) täiendatakse § 7¹ järgmises redaktsioonis:

§ 7¹. Õpetajate Koda, Põllutöökoda, Kodumajanduskoda kui ka teised kojad võivad nende poolt korraldatavaid lühiaegseid kursusi registreerida ka Haridusministeeriumi Koolivalitsuses või Kutseoskuse Osakonnas, milleks on vaja esitada hiljemalt üks päev enne kursuste algust avaldus ühes järgmiste teadetega iga kursuse kohta: kursuste nimetus, kursuste asukoht (maakond, vald, alev või linn, tänav, maja nr. ja kelle ruumides), kursuste tegeliku juhataja nimi ning kursuste algus ja lõpp.

Kursuste registreerimise kohta annab Haridusministeeriumi Koolivalitsus või Kutseoskuse Osakond vastava tõenduse.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna poolt registreeritud kursuste tegevusest esitavad kursuste korraldajad Haridusministeeriumile iga tegevusaasta lõpul lühikese üldaruande, kui määruse § 7 tähendatud aruande esitamine ei ole kohustuslikuks tehtud kursuste registreerimisel.

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 17. novembri ringkiri nr. 31878 gümnaasiumide juhatajaile gümnaasiumiõpilaste kirjandite võistluse korraldamise asjas 1936/37 a.

Gümnaasiumiõpilaste võistluskirjandite auhinna määramise korra (HSM T 18—1934) põhjal HM Koolivalitsus teatab, et käesoleval kooliaastal korraldatakse kirjandite võistlus gümnaasiumi lõpuklassi õpilastele Tallinnas laupäeval 23. jaanuaril 1937. a. k. 9.30—14.30. Võistlustööks antakse üldteema maateaduse ja majandusteaduse valdkonnast. Igast lõpuklassist tuleb saata võistlustööle õpilane, kes osutub parimaks eelvõistlusel, mis tuleb korraldada igas gümnaasiumis 11. ja 16. jaanuari vahel; kohaliku võistluse korraldus ja teema valik jääb õppenõukogu hooleks. Võistluskirjandite tööst osavõtvate õpilaste nimed tuleb teatada HM Koolivalitsusele hiljemalt 20. jaanuariks 1937; samas tuleb ka teatada, kas õpilane vajab korterit või mitte. Võistlejate kogunemine Tallinna Linna Tütarlaste Kommertsgümnaasiumi on k. 9—9.30. Töö ajal lubatakse õpilasel tungiva tarviduse korral väljuda kuni 5 minutiks, aga ainult pärast eeltöö täitmist. Võistlejad võivad kaasa võtta ainult oma sule ja sulle. Töö ajal lubatakse neil kasutada mõningaid käsiraamatuid hindamiskomisjoni valikul.

Võistlejate Tallinna sõit tuleks korraldada nõnda, et nad võistluse-eelsel ööl saaksid korralikult puhata. Soovijaile HM Koolivalitsus võimaldab voodipesuga ühiskorteri tasuta kasutamist Tallinna Gustav-Adolfi gümnaasiumis. Kõik võistlejad saavad prii sõidu Tallinna ja tagasi, eine töö ajal ja lõuna.

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.
Sekretär R. Alas.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1936 a. 18. novembri ringkiri nr. 31760 koolivalitsustele ja koolide juhatajaile Soome Vabariigi Presidendi 75 aasta sünnipäeva pühitsemise asjas.

Käesoleva aasta 15-ndal detsembril pühitseb meie vennasrahvas Soomes oma Vabariigi Presidendi Pehr Evind Svinhufvud'i seitsmekümneviie aasta sünnipäeva. President Svinhufvud on olnud Soome vabaduse ja iseseisvuse mõtte kandja juba paarikümne aasta kestel enne iseseisva riigi loomist ja on viimase viie aasta kestel olnud Soome Vabariigi Presidendiks.

Haridusministeeriumi Koolivalitsus ja Kutseoskuse osakond peavad soovitavaks, et koolides 15-ndal detsembril s.a. peetaks aktus Soome Vabariigi Presidendi 75 aasta sünnipäeva pühitsemiseks.

Materjali aktuse kõneks leidub „Eesti Entsüklopeedias“ ja ajakirjas „Eesti Kool“ nr. 9—1936.

Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.
Kutseoskuse osakonna direktori as. J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936. a. 18. novembri ringkiri nr. 31875 kõigile koolijuhatajaile, koolivalitsustele, koolinõunikele ja vähemusrahvuste kulturomavalitsustele ajakirja „Tervise“ soovitamise asjas.

Kuna noorsoo tervise eest hoolitsemine on ülitähtis rahva ja riigi edasipüsimise ja eduka arenemise seisukohalt, siis tuleb kasutada kõiki võimalusi ja vahendeid, mis selle edendamiseks kaasa mõjuvad. Seda silmas pidades soovib HM Koolivalitsus tungivalt tellida sellekohast eriajakirja „Tervis“, mis ilmub Eesti Tervishoiu Muuseumi väljaandel 12 numbrit aastas ja maksab aastas 2 kr. 50 senti. Tellimise aadress: Tartu, Ajakirja „Tervise“ talitus.

Direktor O. J. Kiisel.
Sekretär R. Alas.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 18. novembri ringkiri nr. 31796 vene õppekeelega alg- ja keskkoolide juhatajaile A. S. Puškini mälestamise asjas tema 100 aasta surmapäeva puhul.

Haridusministeeriumi Koolivalitsus soovib korraldada vene õppekeelega alg- ja keskkoolides vene luuletaja A. S. Puškini mälestamis-aktusi tema 100 aasta surmapäeva puhul 10. veebruaril 1937. a.

Direktor O. J. Kiisel.
Sekretär R. Alas.

Kinnitan ja teen avalikkude raamatukogude võrku kuuluvatele raamatukogudele kohustuslikuks uute raamatute muretsemise käesoleva nimestiku järgi. Avalikkude raamatukogude seaduse täiendamise seaduse (RT 27 — 1934) § 9^a põhjal.

Tallinnas, 17. novembril 1936. Nr. 31866.

A. Jaakson.
Haridusminister.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

XI.

Koostanud Haridusministeeriumi Raamatukogude Komisjon.

Liik nr. 0.

Ilukirjandus.

1. **Bojer, Johan.** Väljarändajad. Roman. Norra keelest tõlkinud A. Lemberg. Tartu, Kirj. „Valik“, 1936. — 408 lk. Hind 4 kr. 25 s. I.
2. **Gorki, Maksim.** Ema. Roman. Vene keelest tõlkinud N. Andresen. Tallinn, K.-ü. „Sõprus“, 1936. — 296 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
3. **Kippel, Enn.** Suure nutu ajal. I ja II. Ajalooline roman Vene-Liivi sõjast. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — I — 305 lk. Hind 3 kr. 50 s. II — 321 lk. Hind 3 kr. 25 s. II.

4. **Kärner, Jaan.** Tõusev rahvas. I. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 406 lk. Hind 4 kr. 50 s. II.
5. **Mäelo, Helmi.** Teras. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 255 lk. Hind 3 kr. 25 s. II.
6. **Ostra, Alma.** Lendva. I ja II. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 120 + 135 lk. Hind 2 kr. (Rahvaraamat nr. 8 ja 9). II.
7. **Raud, Mart.** Öhtused kajad. Novellid. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 137 lk. Hind 2 kr. II.
8. **Roht, Richard.** Kahuriliha. Mälestusi ja jutustusi. Tartu, Noor-Eesti 1936. — 206 lk. Hind 3 kr. II.
9. **Saal, Andres.** Vambola. Jutustus. Uus trükk. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 440 lk. Hind 1 kr. 75 s. I.
10. **Saks, Edgar Valter.** Hannibali rahvas. Ajalooline romaan Liivi-Vene sõjast. Tartu, „Postimees“, 1936. — 297 lk. Hind 2.40. II.
11. **Tammsaare, A. H. (Hansen, Anton).** Vanad ja noored. Jutustus. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 100 lk. Hind 1 kr. (Eesti Väärteoseid koolidele nr. 2). I.
12. **Tammsaare, A. H. (Hansen, Anton).** Juudit. Draama. 2. par. trükk. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 127 lk. Hind 1 kr. 25 s. (Eesti Väärteoseid Koolidele nr. 1). I.

Liik nr. 1.

Üldteosed.

1. **Alas, Rud.** Avalikkudele raamatukogudele soovitatud kirjanduse ülevaade 1929—1935. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 151 lk. Hind 1 kr. 40 s. I.

Liik nr. 2.

Usu-mõtte- ja kasvatusteadus.

1. **Durant, Will.** Lood filosoofia ajaloost. I. Tõlkinud L. Anvelt. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 112 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 56) I.
2. **Kaal, Alma.** Mehe ja naise psühholoogiast. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 143 lk. Hind 1 kr. 75 s. II.

Liik nr. 3.

Ühiskonna- ja õigusteadus.

1. **Laaman, Eduard.** Eesti ühiskond, selle koostis, areng ja iseloom. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 111 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 54). II.

2. Tähised II. Eestluse aastaraamat 1936. Toimetanud Ed. Roos. Tartu, Eesti Rahvuslaste Klubi, 1936. — 130 lk. Hind 1 kr. I.
3. Valitsusasutiste tegevus 1935/36 a. Tallinn, Riigikantselei, 1936. — 148 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.

Liik nr. 4.

Keele- ning kirjandusteadus ja kunst.

1. **Aavik, Johannes.** Eesti õigekeelsuse õpik ja grammatika. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 464 lk. Hind 5 kr. I.
2. **Annist, August.** Fr. R. Kreutzvaldi „Kalevipoeg“ II osa. „Kalevipoja“ saamislugu. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 241 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
3. **Kampmaa, Mihkel.** Eesti kirjandusloo peajooned. Neljas jagu. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 302 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
4. **Pukits, Mart.** Johan Köhler. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 52 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 12). I.
5. **Toomus, Friido.** August Kitzberg. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 48 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 9). I.

Liik nr. 5.

Matemaatika, loodus- ja arstiteadus.

1. **Hallimäe, Roopi.** Astronoomilisi vaatlusi. Tartu, Noor-Eesti, 1936. — 136 lk. Hind 2 kr. 75 s. II.
2. **Kipper, Aksel.** Maailmaruum ja tähed. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 119 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 57). I.
3. **Kuma, Roobet.** Füüsika käsiraamat. III osa. Tallinn, autor, 1936. — 48 lk. Hind 75 s. II.
4. **Sumberg, Voldemar.** Esimene abi õnnetusjuhtudel. Samariitlase käsiraamat. 3. täiend. tr. Tartu Eesti Tervishoiu Muuseum ja Naiskodukaitse Keskjuhatus, 1936. 187 lk. Hind 2 kr. I.

Liik nr. 6.

Rakendusteadus.

1. **Gustavson, August.** Navigatsioon ja meteoroloogia meresportlasele ja kipperile. Tallinn, Tallinna Merekooli lõpetanud Kaugesõidu Kaptenite Ühing, 1936. — 123 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.

2. **Habel, Harry.** Purilend. Tallinn, Tallinna Õhuasjanduse Ühing, 1936. — 112 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
3. **Klumberg-Kolmpere, Aleksander.** Sport ja kehaline kasvatus. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 110 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 53). I.
4. **Lepik, Elmar ja Zolk, Karl.** Taimekaitsevahendid ja nende tarvitamine. 2. täiend. tr. Tartu, Ülikooli Taimehaiguste-Kabinett, 1936. — 104 lk. Hind 50 s. I.
5. **Port, Jaan.** Iluaiad ja koduümbruse kaunistus. 2. par. tr. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 108 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 18). I.

Liik nr. 7.

Maade- ja rahvasteteadus.

1. **Kadak, Tiiu.** Eesti rahvakunst. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 102 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 55). I.
2. **Marley, Karl-Leopold.** Rännakuteilt. Tallinn, autor, 1936. — 61 lk. II.
3. **Maurois, André.** Inglased nende iseloom ja Inglismaa. Tõlkinud A. Aspel. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 103 lk. Hind 1 kr. (Elav Teadus nr. 52). I.

Liik nr. 8.

Ajalugu.

1. **Andresen, Nigol.** Mihkel Martna. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 48 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 11). I.
2. **Hanko, August.** Henry Morton Stanley. Aafrika südame avastaja. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 151 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Suurmeeste Elulood nr. 32). I.
3. **Hanko, August.** Julius Kuperjanov. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 48 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 7). I.
4. **Kaup, Johannes.** Kapten Anton Irv. Tallinn, K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 48 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 8). I.
5. **Laaman, Eduard.** Eesti Iseseisvuse süünd. Eesti rahva ajaloo lisaköide. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1936. Hind 10 kr. I.
6. **Linde, Bernhard.** Dr. Eduard Beneš. Tšehhoslovakkia vabariigi presidendi elu võitluses oma rahva iseseisvuse eest. Tallinn, Kirj. „Varak“, 1936. — 88 lk. Hind 90 s. I.

7. **Looring, Aleksander.** Mattias Johann Eisen. Tallinn K.-ü. „Kooli-Kooperatiiv“, 1936. — 48 lk. Hind 50 s. (Eesti Rahvuslikud Suurmehed. II sari nr. 10). I.
8. L.-R. Soomusrong nr. 2 Vabadussõjas. II. Tallinn, Soomusronglaste Selts „Uku“, 1936. — 70 lk. Hind 75 s. II.
9. **Palgi, Arved.** Enamlaste võimulolemine Rakveres ja Rakvere vabastamine. Rakvere, Rakvere Muuseumi Selts, 1936. — 113 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
10. **Pilsudski, Josef.** Minu esimesed lahingud. Tõlkinud B. Linde. Tallinn, Kirj. „Varak“, 1936. — 224 lk. Hind 3 kr. 40 s. II.
11. **Toomus, Friido.** Friedrich Nietzsche. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts, 1936. — 156 lk. Hind 1 kr. 50 s. (Suurmeeste Elulood nr. 30). II.
12. Vabadusmonument. II. Toimetanud kolonelleitnant Oskar Kurvits. Tallinn, Vabadussõja Mälestamise Komitee, 1936. — 240 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.

Tallinnas, 16. novembril 1936.

Komisjoni juhataja Joh. Aavik.
Asjaajaja R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi annetused koolidele.

Haridusministeerium annetas koolide hea õpetusliku ja kasvatusliku seisukorra tähistamiseks „Eesti entsüklopeedia“ (nahkköites) järgmistele koolidele:

1. Aaspere valla Võipere algkoolile — kooli 75 a. juubeli puhul.
2. Martna valla Martna algkoolile — kooli 100 a. juubeli puhul,
3. Reiu valla Reiu algkoolile,
4. Saarde kodumajanduse täienduskoolile,
5. Kohila alg- ja täienduskoolile,
6. Juuru alg- ja täienduskoolile.

Riigi Teatajas 1936. a. 25. augustist 20. novembrini avaldatud seaduste ja määruste nimestik teaduse, kunsti ja hariduse alal.

Muinasvarade kaitse seadus, RT 67 — 1936, 562. (See seadus on avaldatud ka HMT 13 — 1936. Selle seaduse maksamahakkamisega kaotas maksvuse Muinasvarade kaitse seadus, mis on avaldatud RT 111/112 — 1925 ja ka „Teaduse- ja kunstialas“).

Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna koolide põllumajapidamise ameti asutamise määrus, RT 67 — 1936, 566.

Riigivanema otsus nr. 525 juudi erakeskkooli avamise asjas Tartus, RT 68 — 1936, 572.

Riigivanema otsus nr. 542 keskkoolide ja keskkoolide klasside avamise asjas Tallinnas, Pärnus, Tartus ja Otepääl, RT 70 — 1936, 580.

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli seaduse muutmise seadus, RT 73 — 1936, 592.

Riigivanema otsus nr. 563 Tartu ühiskaubanduskooli nime muutmise, Tartu kaubandus- ja kaupmeestekooli järk-järgult avamise ning Tartu linna keskkooli I ja II klassi järk-järgult sulgemise asjas, RT 73 — 1936, 594.

Riigivanema otsus nr. 564 Ravila aianduskooli avamise asjas, RT 73 — 1936, 595.

Õpetajate Koja ajutine juhatuskiri, RT 73 — 1936, 598.

Tolliseadus, RT 74 — 1936, 605. (See seadus pannakse maksma eriseadusega. Õppe-, teaduse ja haridusasutistele on tähtsad selle seaduse § 165, 174 ja 188—190, mis käsitlevad õppevahendite ja nende tegevuseks muude tarvilikkude esemete välismaalt soodustatud tingimustel sissetoomist.)

Aleviarhiivi korraldamise normaal-kodukord, RT 74 — 1936, 608.

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna keemia-osakonna likvideerimise määrus, RT 75 — 1936, 614.

Pensioni seadus, RT 76 — 1936, 619.

Tööinspektsiooni seadus, RT 77 — 1936, 622. (Selle seaduse § 13 ja 14 sisaldavad eeskirju käitistes töötavate õpilaste ja praktikan- tide ning õppeasutiste käitiste järelevalve suhtes.

Koolimajade Ehituslaenu Fondi seadus, RT 78 — 1936, 625. (Selle seaduse maksmahakkamisega kaotas maksvuse Koolimajade ehitusfondi seadus, mis on avaldatud RT 41 — 1928, RT 52 — 1931, RT 93 — 1933 ja RT 36 — 1934 kui ka „Haridusala“.)

Ametisõitute tasu seaduse muutmise seadus, RT 78 — 1936, 628.

Raadioringhäälingu kasutamise määruse muutmise määrus, RT 78 — 1936, 634.

Riigivanema otsus nr. 656 Tartu juudi erakeskkoolis õpetatava teise võorkeele asjas, RT 80 — 1936, 647.

Noorsoo organiseerimise seadus, RT 82 — 1936, 655. (See seadus on avaldatud ka HMT 14 — 1936).

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli seaduse muutmise seadus, RT 83 — 1936, 662. (Selle seadusega on muudetud ja maksma pandud uues redaktsioonis nimet. seaduse § 84 ja 85 ja maksvuse kaotanud § 86 ja 90.)

Piiritusmeistrite kutsetunnistuste väljaandmise tingimuste ja korra määruse muutmise määrus, RT 86 — 1936, 684.

Riigivanema otsus nr. 719 Viljandi Eesti Haridusseltsi tütarlaste erakaubanduskooli kursuse järkjärgult 4-aastaseks muutmise asjas, RT 91 — 1936, 717.

Vabariigi Valitsuse otsus 6. novembrist 1936 veekogu ja maaalade looduskaitse alla võtmise kohta, RT 92 — 1936, 728.

Lühiaegsete kursuste registreerimise ja töötamise määruse täiendamise määrus, RT 92 — 1936, 729.

Määrus pensionikapitali valitsemise, arvepidamise, pensionikapitalimaksude tasumise ja pensionide ning ühekordsete toetusrahade väljamaksmise korra kohta, RT 92 — 1936, 730.

Koolinõunikkude tasude seaduse täiendamise seadus, RT 93 — 1936, 732.

Riigiteenijate tasude seaduse muutmise seadus RT 93 — 1936, 734.

Riigiteenijate laste-abiraha seadus, RT 93 — 1936, 735.

Ühingute ja nende liitude seaduse muutmise seadus, RT 93 — 1936, 737. (Selle seadusega on muudetud Ühingute ja nende liitude seaduse § 18, mis on avaldatud RT 37 — 1926 ja ka „Haridustegelases“.)

Looduskaitse nõukogu otsus üksikute puude kaitses 3. oktoobrist 1936, RT 93 — 1936, 746.

Looduskaitse nõukogu otsus taimede kaitses 7. septembrist 1936, RT 93 — 1936, 747.

Keskoolides õppejõududena ametisolevate isikute

Kooli liik	Annavad tunde nädalas															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
I. Riigikoolides	—	—	—	1	—	—	1	2	—	2	2	5	3	3	—	4
II. Omavalitsuste koolides	—	4	2	7	6	10	7	6	6	14	8	20	11	13	19	24
III. Õigustega erakoolides	—	1	1	4	1	3	7	2	3	6	7	5	2	2	5	5
IV. Erakoolides õigustega ainult õpilastele	—	2	—	3	3	4	1	3	3	4	2	2	2	3	1	2
V. Õigusteta erakoolides	—	1	1	2	2	2	2	4	—	1	1	4	2	5	4	1
VI. Erikoolides	2	1	4	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	—	1	—
Kokku:	2	9	8	18	13	20	19	19	13	28	22	38	22	26	30	36

¹⁾ Riigikaitselise õpetuse ja kasvatus õppejõud ja meister-instruktorid.

Teadaanne stipendiumidest Briti ülikoolides.

Tema Majesteedi chargé d'affaires ja konsul hra. W. H. Gallienne teatab, et The British Council on valmis aastal 1937—1938 andma 4 stipendiumit õpetajaile — õpilastele Eestist. Stipendiaatide valimiseks moodustatakse vastav komitee, kuhu kuulub ka Haridusministeeriumi esindaja. Stipendiaatidele on võimaldatud osavõtt ühesemestrilisest kursusest Ühendatud Kuningriigi ülikooli — kolledžites 1937 — 1938. a.

Semestrid algavad oktoobris 1937, jaanuaris ja aprillis 1938. a. Stipendiumid on küllaldased selleks, et tasuda edasi-tagasi sõitu Eestist Inglismaale, registreerimismaksu, õppemaksu, korteri ühes toiduga, samuti maksu semestri lõpul toimuva eksami eest tunnistuse saamiseks inglise keele valdamise kohta, kui õpilane soovib sooritada selleks eksami, ja väike summa juhuslikeks kuludeks.

Härra W. H. Gallienne teatab ühes sellega, et tänavuaastane katse on annud häid tagajärgi: käesoleval aastal kasutasid nimeta-

arv 1. oktoobriks 1936 a. ja nende töökoormus.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34 ¹⁾	38 ¹⁾	49 ¹⁾	Kokku
3	7	2	6	8	3	3	1	5	4	1	5	3	1	—	1	1	—	—	—	77
13	17	12	39	33	23	28	25	66	46	32	39	19	22	6	3	2	1	1	2	586
4	4	1	9	3	8	8	5	14	12	7	11	5	7	—	1	—	—	—	—	153
2	6	2	10	2	5	1	9	7	9	—	4	3	2	—	3	1	—	—	—	101
1	9	2	5	1	5	3	3	6	5	4	5	4	2	—	2	—	—	—	—	89
—	1	2	2	2	1	3	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	37
23	44	21	71	49	45	46	43	98	78	45	64	34	35	6	10	4	1	1	2	1043

tud stipendiume Eestist vastava komitee valikul ja määramisel neli õpetajat.

Haridusministeeriumi Koolivalitsus sellest teatades, palub stipendiumidest huvitatud õpetajaid — õpilasi enesest teatada Haridusministeeriumile hiljemalt 2. jaanuariks 1937. a.

Avaldises tuleb teatada järgmised andmed:

1. Perekonna- ja eesnimi.
2. Sündimise aeg.
3. Rahvus.
4. Haridus.
5. Millisest semestrist soovib võtta osa.
6. Andmed õppetööpraktika või muu kutsealalise töö kohta.
7. Andmed inglise keele oskuse üle.
8. Lühike elulookirjeldus.

Tallinnas, 24. novembril 1936.

HM Koolivalitsuse direktor O. J. Kiisel.

Täiendus tabelile „Keskkoolid ja gümnaasiumid 1. okt. 1936“.
(HMT 15—1936, lk. 154—159).

Märkus: Rootsi Eragümnaasiumi ja Tallinna Saksa Erakeskkooli ja Eragümnaasiumi õpilastel on avalikkude koolide õpilaste õigused.

Keskkooli õpilaste, sisseastujate ja lõpetajate arvud.

Aastad	Keskkooli õpilaste üldarv	Keskkooli sisseastujate arv	Keskkooli lõpetajate arv
1919/20	8929	2670	613
1920/21	11716	3258	1154
1921/22	14489	3986	1412
1922/23	16438	4197	1811
1923/24	17544	4277	2050
1924/25	17733	4125	2202
1925/26	17438	3966	2447
1926/27	16270	3863	2492
1927/28	15959	3609	2460
1928/29	15525	3632	2373
1929/30	14886	3300	2319
1930/31	14499	2994	2154
1931/32	12872	2463	2091
1932/33	11998	2479	2077
1933/34	11509	2567	1854
1934/35	12523 ¹⁾	2713 ²⁾	1674
1935/36	15257 ¹⁾	3041 ²⁾	1600
Kokku:	—	57140	32783 mis on 57,4% sisseastujate arvust

¹⁾ Kokku uues ja vanas keskkoolis.

²⁾ Siin on ühtlase pildi saamiseks näidatud ainult keskkooli III klassi astujate arv. Peale nende on keskkooli I klassi astunud 1934/35 a. 1416, 1935/36 a. 2031.

Vastutav toimetaja A. Kurvits.
Väljaandja: Haridusministeerium.

Riigi trükikoja trükk
Tallinn, Niine t. 11.